

4. Vývoj zemědělství a lesnictví v Olomouckém kraji

S postavením a dalším vývojem venkovského prostoru souvisí i možnost najít v tomto prostoru zaměstnání pro jeho obyvatele. Historickým vývojem bylo hlavním zaměřením obyvatel venkova odvětví primárního sektoru, hlavně zemědělství a lesnictví. V Olomouckém kraji měl primární sektor důležité postavení, pro jižní rovinatou a úrodnou Hanou bylo významné hlavně zemědělství a pro hornatý sever s pohořím Jeseníky zase lesnictví.

O postavení odvětví primárního sektoru vypovídají i ukazatele zastoupení tohoto sektoru ve struktuře hrubé přidané hodnoty. Ještě v roce 1995 činil podíl zemědělství, myslivosti a lesnictví 8,32 % z celkové výše hrubé přidané hodnoty v kraji. Tento podíl však rok od roku klesal až na 3,82 % v roce 2007. V mezikrajském srovnání se jednalo o šestý nejvyšší podíl mezi 14 kraji České republiky.

Situace v odvětví zemědělství a lesnictví není zrovna nejpříhodnější a to i pro pracující v těchto odvětvích. Podle stavu zemědělství a lesnictví popsaného v následujícím textu se dá předpokládat další snižování nebo udržování úrovně zaměstnanosti v primárním sektoru. Pokud se má tedy rozvíjet počet zaměstnaných v obcích venkovského prostoru bude nutné hledat jiné možnosti využití pracovní síly.

4.1. Zemědělství

Stav odvětví zemědělství v kraji můžeme hodnotit na základě výsledků zjištěných při strukturálních šetřeních v zemědělství. Strukturální šetření v zemědělství (plošné zjišťování Agrocensus 2000 a výběrová zjišťování FSS 2003, 2005 a 2007) proběhla ve všech členských státech EU. Do zjišťování se zahrnují zemědělské podniky, jejichž zemědělsky využitá půda činí nejméně jeden hektar. V případě, že této hodnoty nedosahují, zařadí se zpravodajské jednotky do šetření pouze za předpokladu, že produkují určitou část na prodej nebo splňují některou fyzickou prahovou hodnotu. Počínaje rokem 2000 byly stanoveny prahové hodnoty¹⁾ pro zařazení zemědělských podniků mezi zpravodajské jednotky.

Zjišťování se týkají jak právnických, tak fyzických osob. Všechny podniky právnických osob a podniky fyzických osob mající SGM²⁾ \geq 600 tisíc Kč podléhají plošnému zjišťování. Ostatní zpravodajské jednotky z řad fyzických osob jsou do výběru zařazeny na základě stratifikovaného oblastního výběru³⁾. Získané údaje jsou dopočteny na základní soubor (zemědělství ČR) podle sídla podniku. Poskytují tak základní informace o velikosti, struktuře a vývoji zemědělských podniků, jejich vybavenosti, způsobu hospodaření – konvenční, ekologické hospodaření, výrobní orientaci a v neposlední řadě také o nezemědělských činnostech.

V rámci strukturálního šetření provedeného v roce 2007 bylo v kraji zjištěno celkem 1 885 hospodařících subjektů, jejich počet se na celkovém zjištěném počtu za celou republiku podílel 4,8 %. Tyto podniky obhospodařovaly 241 tisíc ha zemědělské půdy (6,9 % z úhrnu za ČR), z toho se jednalo o 180 tisíc ha orné půdy (7,0 % z úhrnu za celou ČR). Uvedená výměra půdy se netýkala pouze území Olomouckého kraje, protože podniky sídlící v kraji mohou obhospodařovat i půdu ležící na území jiného kraje a naopak podniky z jiných krajů mohou hospodařit na půdě Olomouckého kraje⁴⁾.

Oproti roku 2000 se sledovaná výměra zemědělské půdy snížila o 3,5 tisíce ha, tj. o 1,4 %. Ještě markantnější byl pokles výměry orné půdy, který činil 14,7 tisíc ha, tj. pokles o 7,5 %. Stupeň zornění tak poklesl z 79,7 % v roce 2000 na 74,8 % v roce 2007 a ještě více se přiblížil průměrnému stupni zornění za ČR, který činil 73,0 %.

V kraji převažovaly podniky fyzických osob (90,1 % z celkového počtu subjektů), které však hospodařily na necelé čtvrtině zemědělské půdy (24,2 %). Na jeden podnik v průměru připadalo 34,4 ha zemědělské půdy. Na rozdíl od podniků právnických osob podniky více hospodařily na „vlastním“, pronajatá obhospodařovaná půda dosáhla 61,9 %. Většinu podniků fyzických osob tvořily podniky zemědělských podnikatelů a samostatně hospodařících rolníků (79,1 %).

¹⁾ Výměra od 1 ha obhospodařované zemědělské půdy vlastní nebo pronajaté, nebo plocha od 1 500 m² intenzivních plodin (sady, zelenina, květiny), nebo 1 000 m² vinic, nebo 300 m² skleníků a pařenišť, nebo chov alespoň 1 kusu skotu, nebo 2 kusy prasat, nebo 4 kusy ovcí a koz, nebo 50 kusů drůbeže, nebo 100 kusů králíků, nebo kozešinových zvířat.

²⁾ SGM (Standard Gross Margin, Standardní příspěvek na úhradu) vyjadřuje ekonomický přínos jednotky produkce rostlinné a živočišné výroby. Je stanoven na 1 ha každé plodiny rostlinné výroby a jeden kus jednotlivých kategorií zvířat. Jeho hodnota odpovídá standardní hodnotě produkce z 1 ha dané plodiny, nebo 1 kusu dané kategorie zvířat po odpočtu specifických (variabilních) nákladů na produkci této výroby. Standardní příspěvky na úhradu jsou stanoveny v jednotlivých zemích EU pro všechny plodiny a kategorie zvířat podle reálných podmínek dané země a jsou pravidelně aktualizovány. Standardní příspěvky ČR zpracovává Výzkumný ústav zemědělské ekonomiky (VÚZE), od 1. 7. 2008 Ústav zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI).

³⁾ Podrobnější informace o tvorbě výběrových souborů a metodice dopočtu jsou součástí publikace ČSÚ 2126-08 Strukturální výsledky za zemědělství v roce 2007, str. 10 – 11.

⁴⁾ Podrobné metodické vysvětlivky jsou součástí publikace ČSÚ 2129-08 Strukturální výsledky za zemědělství v roce 2007 podle územního členění, str. 1 – 12.

Zjištěných 186 podniků právnických osob (9,9 %) se v roce 2007 staralo o 182,6 tisíc ha zemědělské půdy (75,8 %), která byla z 95,7 % pronajata. Průměrná velikost jednoho podniku dosáhla 982,2 ha zemědělské půdy. Nejvíce bylo společností s ručením omezeným 77, dále 54 družstev a 48 akciových společností.

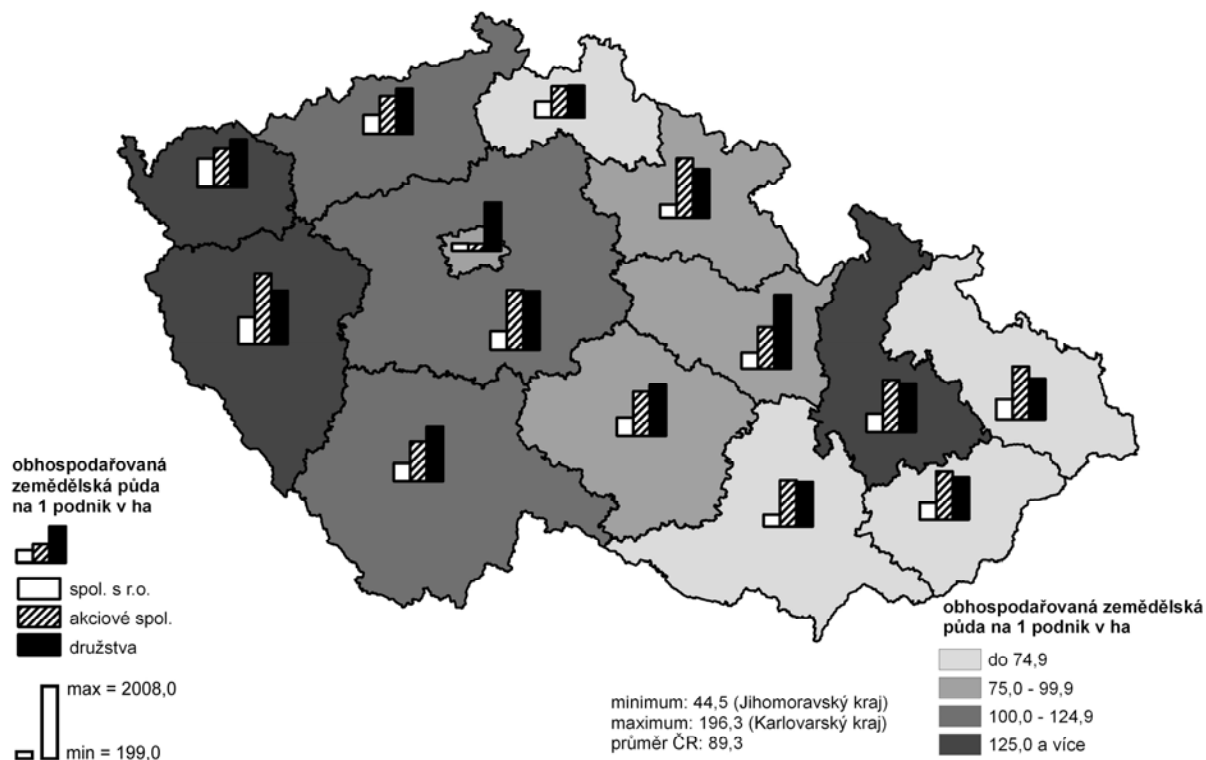
Tab. 4.1.1 Počty hospodařících subjektů a obhospodařovaná půda v krajích ČR v roce 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Subjekty (podniky)				Obhospodařovaná zemědělská půda		z toho orná půda	
	celkem	podíl kraje na úhrnu ČR (%)	z celku vlastnictví (%)		celkem (ha)	podíl kraje na úhrnu ČR (%)	celkem (ha)	podíl kraje na úhrnu ČR (%)
			fyzické osoby	právnické osoby				
Česká republika	39 396	100,0	92,5	7,5	3 518 073	100,0	2 567 311	100,0
v tom kraje:								
Hl. m. Praha	308	0,8	82,5	17,5	30 281	0,9	18 261	0,7
Středočeský	4 455	11,3	91,1	8,9	547 398	15,6	480 914	18,7
Jihočeský	4 025	10,2	90,9	9,1	422 650	12,0	261 094	10,2
Plzeňský	2 214	5,6	91,4	8,6	313 195	8,9	206 952	8,1
Karlovarský	507	1,3	85,4	14,6	99 544	2,8	40 610	1,6
Ústecký	1 837	4,7	91,1	8,9	209 576	6,0	150 267	5,9
Liberecký	1 472	3,7	92,9	7,1	91 129	2,6	37 750	1,5
Královéhradecký	2 434	6,2	91,8	8,2	234 714	6,7	170 210	6,6
Pardubický	2 315	5,9	92,2	7,8	228 925	6,5	177 388	6,9
Vysočina	3 863	9,8	92,4	7,6	373 301	10,6	291 716	11,4
Jihomoravský	8 165	20,7	94,9	5,1	362 937	10,3	325 243	12,7
Olomoucký	1 885	4,8	90,1	9,9	241 154	6,9	180 271	7,0
Zlínský	3 024	7,7	95,1	4,9	149 889	4,3	96 279	3,8
Moravskoslezský	2 892	7,3	94,3	5,7	213 379	6,1	130 355	5,1

Průměrná velikost zemědělských podniků podle právní formy v krajích ČR v roce 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství

Podle obhospodařované půdy podniky sídlícími v jednotlivých okresech kraje byl vidět rozdíl mezi severem a jihem kraje. Zatímco v okresech Olomouc, Prostějov a Přerov činil podíl orné půdy na zemědělské více než

80 % (v okrese Prostějov dokonce 90,3 %), v podnicích na severu to nebyla ani polovina, na Jesenicku to bylo pouze 42,3 % a na Šumpersku 45,7 %. Podniky v těchto okresech hospodařily na větší rozloze trvalých travních porostů než na orné půdě (okres Jeseník 57,6 % trvalých travních porostů z celkové obhospodařované zemědělské půdy, okres Šumperk 53,0 %).

Uvedená skutečnost se nijak neprojevila na počtu a velikosti jednotlivých podniků v jednotlivých okresech. V každém okrese se projevovala určitá specifika, která však nebyla nijak výrazná v rámci celého kraje. Nejvíce podniků fyzických osob mělo své sídlo na území okresu Šumperk (467 subjektů) a tak zde byla také nejmenší průměrná rozloha jednoho podniku (26,2 ha zem. půdy). Podniky právnických osob v tomto okrese zase hospodařily na největší průměrné rozloze jednoho podniku (1 118,7 ha). Jen na 20,0 % zemědělské půdy pracovaly podniky fyzických osob v okrese Prostějov, kde byla také zjištěna druhá nejmenší výměra jednoho podniku (31,5 ha). Oproti výsledkům ze Strukturálního šetření v roce 2005 došlo v tomto okrese k výraznému nárůstu velikosti jednoho podniku, neboť výrazně poklesl počet podniků fyzických osob (z 395 na 303 v roce 2007).

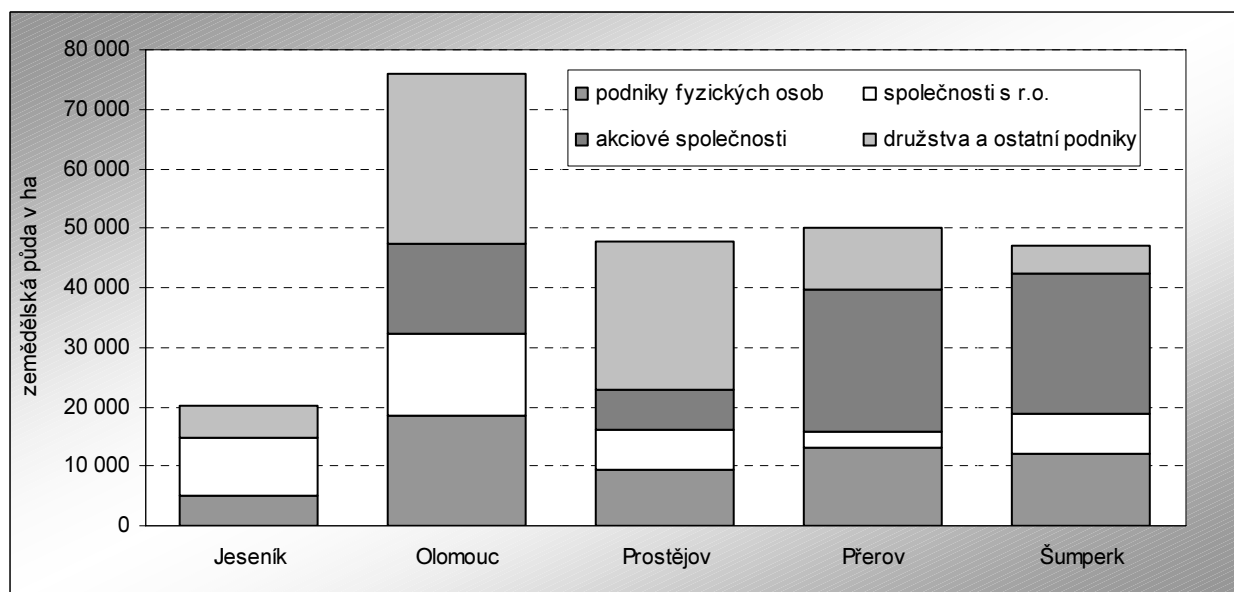
Tab. 4.1.2 Obhospodařovaná půda fyzickými a právnickými osobami v okresech Olomouckého kraje

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Obhospodařovaná zemědělská půda (ha)						Obhospodařovaná orná půda (ha)			
	celkem	v tom podle druhu vlastnictví				z celku podle vlastnictví půdy (%)		celkem	z toho podle vlastnictví půdy (%)	
		podniky fyzických osob		podniky právnických osob		vlastní	najatá od jiných		vlastní	najatá od jiných
		celkem	na 1 podnik	celkem	na 1 podnik					
Olomoucký kraj	241 154	58 469	34,4	182 685	982,2	12,5	87,5	180 271	9,4	90,6
v tom okresy:										
Jeseník	20 212	4 944	32,1	15 268	1 090,6	20,3	79,7	8 542	12,8	87,2
Olomouc	76 108	18 493	46,3	57 615	976,5	14,0	86,0	62 429	10,4	89,6
Prostějov	47 705	9 555	31,5	38 150	811,7	8,2	91,8	43 060	7,9	92,1
Přerov	50 214	13 243	35,3	36 971	1 056,3	9,5	90,5	44 779	9,2	90,8
Šumperk	46 915	12 234	26,2	34 681	1 118,7	14,2	85,8	21 460	8,4	91,6

Na Prostějovsku byla také zaznamenána nejmenší průměrná rozloha jednoho podniku právnické osoby (811,7 ha). Na Jesenicku hospodařily podniky na 20,3 % vlastních pozemků, což bylo nejvíce. Z právnických osob zde nepůsobila ani jedna akciová společnost. Naopak nejvíce akciových společností existovalo v okrese Přerov (15), kde se staraly o největší rozlohu zem. půdy (23,9 tis. ha). Nejvíce družstev se zabývalo zemědělstvím na Olomoucku (21) a obhospodařovaly 28,7 tisíc ha půdy. Zároveň v tomto okrese působilo nejvíce společností s ručením omezeným (26), které hospodařily na 13,8 tis. ha zem. půdy. Vysoké zastoupení družstev měl i okres Prostějov, kde 20 družstev spravovalo 24,8 tisíc ha zem. půdy.

Graf 27 Obhospodařovaná zemědělská půda podle právní formy zemědělských podniků v okresech Olomouckého kraje k 30. 9. 2007

Podle převažujícího zaměření zemědělské výroby se nejvíce podniků zabývalo rostlinnou výrobou kombinovanou se živočišnou výrobou. Toto zaměření preferovalo 51,1 % podniků právnických osob a 31,5 % fyzických osob. U podniků fyzických osob převažovala rostlinná výroba (38,6 %), kterou se zabývalo jako převažující činností 31,2 % podniků právnických osob.

Tab. 4.1.3 Převažující zaměření hospodařících subjektů v krajích ČR k 30. 9. 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Podniky fyzických osob					Podniky právnických osob				
	celkem	v tom zaměření (%)				celkem	v tom zaměření (%)			
		převažující rostlinná výroba	převažující živočišná výroba	rostlinná kombinovaná se živočišnou	rybolov, chov ryb apod.		převažující rostlinná výroba	převažující živočišná výroba	rostlinná kombinovaná se živočišnou	rybolov, chov ryb apod.
Česká republika	35 454	41,5	29,7	28,0	0,1	2 940	32,4	23,2	43,6	0,5
v tom kraje:										
Hl. m. Praha	254	62,2	29,9	6,7	-	54	46,3	29,6	24,1	-
Středočeský	4 055	45,8	23,2	30,5	0,1	398	41,2	17,6	40,5	-
Jihočeský	3 659	24,1	43,2	31,6	0,3	366	16,9	35,5	46,2	1,1
Plzeňský	2 023	26,2	37,7	34,9	0,2	191	18,3	19,9	61,3	0,5
Karlovarský	433	15,5	54,7	27,7	0,2	74	32,4	36,5	31,1	-
Ústecký	1 674	56,9	29,0	12,9	0,2	163	53,4	23,9	22,7	-
Liberecký	1 367	27,1	47,9	24,1	0,1	105	20,0	35,2	44,8	-
Královéhradecký	2 235	36,0	38,6	24,8	0,1	199	25,1	29,1	44,2	1,0
Pardubický	2 134	22,8	54,2	22,4	-	181	26,5	26,5	47,0	-
Vysočina	3 568	24,6	22,0	52,2	0,0	294	17,0	16,0	66,0	1,0
Jihomoravský	6 750	76,8	6,9	16,1	-	415	57,3	12,3	29,4	0,2
Olomoucký	1 699	38,6	29,5	31,5	0,1	186	31,2	17,7	51,1	-
Zlínský	2 875	33,9	43,3	21,8	0,0	149	28,2	33,6	38,3	-
Moravskoslezský	2 727	33,6	29,2	36,8	0,1	165	29,7	23,0	44,2	1,8

Strukturální šetření v zemědělství se týkalo i počtu a struktury pracovníků ve sledovaných podnicích. Do celkového počtu pracovníků v zemědělství se započítávali u subjektů ve vlastnictví fyzických osob nejen hospodáři a pravidelně pracující zaměstnanci, ale i pomáhající členové rodiny bez ohledu na to, zda na farmě pracovali pravidelně či jen příležitostně. V podnicích právnických osob byli započítáni pravidelně pracující zaměstnanci i pracující majitelé.

Tab. 4.1.4 Zemědělské podniky podle počtu pracovníků v krajích ČR k 30. 9. 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Počet podniků celkem	v tom s počtem pracovníků (%)							
		1 - 5	6 - 9	10 - 19	20 - 24	25 - 49	50 - 99	100 - 199	200 a více
Česká republika	39 396	90,7	3,8	1,8	0,5	1,4	1,1	0,5	0,1
v tom kraje:									
Hl. m. Praha	308	89,9	4,5	3,6	1,0	-	0,6	0,3	-
Středočeský	4 455	90,5	3,4	1,7	0,7	1,7	1,1	0,7	0,2
Jihočeský	4 025	90,1	3,8	2,0	0,4	1,7	1,5	0,4	0,0
Plzeňský	2 214	91,0	2,6	1,6	0,5	2,0	1,4	0,9	0,0
Karlovarský	507	86,6	5,5	4,5	0,6	2,0	0,6	0,4	-
Ústecký	1 837	88,7	4,5	3,4	0,5	1,7	0,8	0,4	-
Liberecký	1 472	91,0	4,0	2,6	0,5	1,2	0,5	0,1	-
Královéhradecký	2 434	90,1	3,8	1,8	0,6	1,7	1,0	0,8	0,1
Pardubický	2 315	89,5	4,3	1,6	0,6	1,3	1,8	0,6	0,2
Vysočina	3 863	88,7	4,5	1,8	0,5	1,7	1,8	0,8	0,2
Jihomoravský	8 165	92,9	3,3	1,3	0,4	0,9	0,7	0,4	0,1
Olomoucký	1 885	87,3	4,5	2,2	0,5	2,1	2,1	1,0	0,2
Zlínský	3 024	92,7	3,9	1,1	0,3	0,8	0,9	0,3	0,0
Moravskoslezský	2 892	91,2	3,9	2,1	0,3	1,1	0,9	0,4	0,1

Ve struktuře zemědělských podniků podle počtu pracovníků bylo zjištěno oproti republikovému průměru menší zastoupení podniků s 1 až 5 pracovníky, které činilo 87,3 % oproti 90,7 % v celé republice. Ostatní

sledované kategorie podniků s vyšším počtem pracovníků dosáhly i vyššího podílu v porovnání s průměrem ČR. Zemědělských podniků se 100 a více zaměstnanci bylo v kraji 23.

V zemědělských podnicích se sídlem v kraji ke konci září 2007 pracovalo 12 721 osob. Jejich podíl na celkovém počtu za podniky v celé ČR činil 6,6 %. Ve struktuře podle věku měly podniky z kraje velmi nízké zastoupení pracujících starších 65 let. Podíl 4,8 % z celkového počtu pracovníků je nejnižší v porovnání všech krajů a byl nízký i v rámci jednotlivých okresů. Nejvyšší byl v okrese Šumperk, kde v zemědělských podnicích pracovalo 6,4 % seniorů. Nejvíce pracovníků bylo ve věku mezi 45 až 64 roky (54,1 %). V podnicích právnických osob pracovalo 8 353 zaměstnanců, u fyzických osob to bylo 4 368 pracovníků. Podle předpokladů v podnicích fyzických osob pracovalo daleko více starších 65 let (10,7 %) než u právnických osob (1,7 %). Zároveň podniky fyzických osob nabízely pracovní příležitosti pro více mladých lidí do 25 let (409, tj. 9,4 %) než právnické subjekty (339, tj. 4,1 %).

Tab. 4.1.5 Pracovníci v zemědělství podle věku v krajích ČR k 30. 9. 2007^{*)}

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Pracovníci v zemědělství (fyzické osoby)					Přepočtený počet osob na plně zaměstnané (AWU)	Obhospodařovaná půda na 1 plně zaměstnaného pracovníka AWU (ha)	
	celkem	v tom podíl (%) osob ve věku					zemědělská	orná
		do 24 let	25 - 44 let	45 - 64 let	65 a více let			
Česká republika	191 939	5,9	34,0	52,3	7,8	133 957	26,3	19,2
v tom kraje:								
Hl. m. Praha	1 223	4,1	35,2	52,2	8,6	941	32,2	19,4
Středočeský	23 633	5,3	34,2	53,2	7,3	18 052	30,3	26,6
Jihočeský	19 169	5,9	33,4	52,9	7,8	13 880	30,5	18,8
Plzeňský	11 854	4,6	33,0	56,5	5,9	9 326	33,6	22,2
Karlovarský	2 224	7,1	35,2	51,7	6,0	1 691	58,9	24,0
Ústecký	8 008	6,1	35,0	52,4	6,4	5 911	35,5	25,4
Liberecký	5 483	6,7	35,4	48,5	9,4	3 520	25,9	10,7
Královéhradecký	13 005	5,6	33,5	53,0	7,8	9 365	25,1	18,2
Pardubický	13 375	6,1	36,0	51,6	6,3	10 021	22,8	17,7
Vysočina	22 830	6,1	35,1	51,0	7,7	16 181	23,1	18,0
Jihomoravský	33 882	5,9	32,2	51,9	10,0	19 560	18,6	16,6
Olomoucký	12 721	5,9	35,3	54,1	4,8	9 517	25,3	18,9
Zlínský	11 659	6,5	32,9	50,2	10,4	7 297	20,5	13,2
Moravskoslezský	12 870	7,0	34,6	50,5	7,9	8 694	24,5	15,0

^{*)} bez sezónních pracovníků

V porovnání s výsledky zjištěnými v rámci šetření v roce 2005 můžeme kladně hodnotit zvýšení počtu pracovníků v mladších věkových kategoriích do 34 let, vyšší počet pracovníků byl zjištěn i v kategorii 55 až 64 let. Počet pracovníků ve věku 35 až 54 poklesl. Necelá třetina pracovníků v zemědělských podnicích dosáhla v roce 2007 věku 45 až 54 let (30,9 %). Podíl této kategorie oproti roku 2005 poklesl ve prospěch druhé nejpočetnější skupiny pracovníků ve věku 55 až 64 let (23,1 %). Ve výsledcích za jednotlivé okresy nejsou žádné výraznější rozdíly.

Tab. 4.1.6 Pracovníci v zemědělství podle věku v okresech Olomouckého kraje k 30. 9. 2007^{*)}

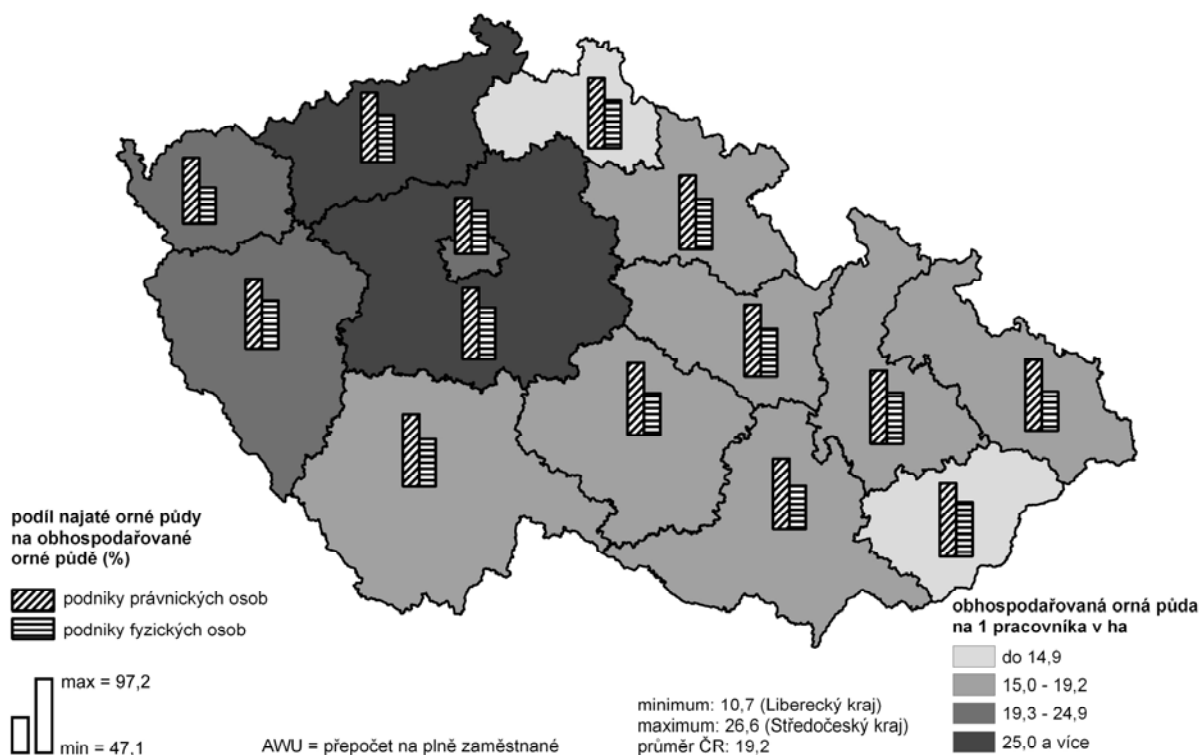
Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Pracovníci v zemědělství (fyzické osoby)					Přepočtený počet osob na plně zaměstnané (AWU)	Obhospodařovaná půda na 1 plně zaměstnaného pracovníka AWU (ha)	
	celkem	v tom podíl osob (%) ve věku					zemědělská	orná
		do 24 let	25 - 44 let	45 - 64 let	65 a více let			
Olomoucký kraj	12 721	5,9	35,3	54,1	4,8	9 517	25,3	18,9
v tom okresy:								
Jeseník	730	5,8	37,5	51,2	5,5	497	40,7	17,2
Olomouc	3 822	5,0	34,7	56,7	3,6	3 072	24,8	20,3
Prostějov	2 737	4,9	35,0	55,5	4,7	2 180	21,9	19,8
Přerov	2 552	6,2	34,3	54,9	4,7	1 889	26,6	23,7
Šumperk	2 880	7,8	36,6	49,3	6,4	1 879	25,0	11,4

^{*)} bez sezónních pracovníků

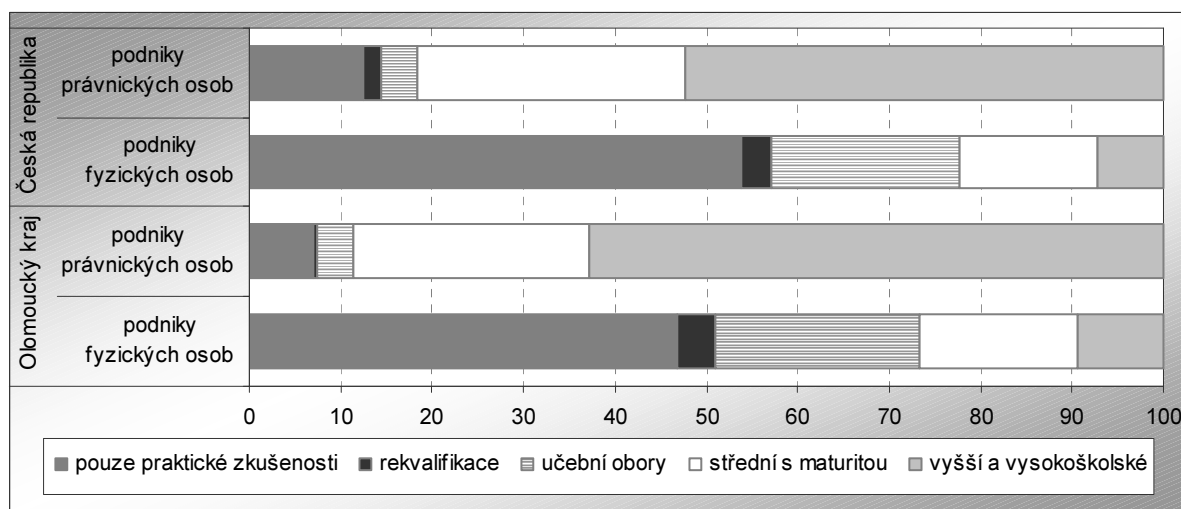
Podle počtu odpracovaných hodin v období od října 2006 do září 2007 byli pracovníci přepočtení na plně zaměstnané (1 800 hodin za rok). Přepočtený počet pracovníků v zemědělství je celostátně o 30 % nižší než počet pracovníků ve fyzických osobách. Příčinou je nejen sezónnost zemědělských prací, ale i struktura pracujících na rodinných farmách, kde je velmi rozšířená výpomoc dalších členů rodiny farmáře.

Obhospodařovaná plocha orné půdy na 1 pracovníka v zemědělství (AWU) a podíl najaté orné půdy v krajích ČR v roce 2007

V přepočtu na plně zaměstnané pak v zemědělských podnicích v kraji pracovalo 9 517 osob. Oproti výsledkům z roku 2005 se jejich počet snížil o 1 028 osob. Největší pokles nastal v podnicích na území Olomouckého okresu (-498) a okresu Přerov (-265). Vysoký rozdíl mezi počtem fyzických a přepočtených osob je způsoben velmi nízkým počtem osob, které za rok odpracovali více než 1 800 hodin. I nejvyšší podíl těchto osob, který byl zjištěn v podnicích v okrese Prostějov, dosáhl pouhých 63,9 %. Podobně na tom byly i podniky v okrese Olomouc (60,0 %) a Přerov (54,4 %). Ve zbývajících okresech byl podíl plně zaměstnaných menší než polovina fyzických osob (v okrese Jeseník 40,0 % a v okrese Šumperk 38,7 %). Velké rozdíly jsou mezi podniky fyzických a právnických osob. Podle očekávání v podnicích soukromých zemědělců pracovalo plnou pracovní dobu jen 28,1 % osob, do 450 hodin ročně mělo odpracovaných 40,5 % osob. Naproti tomu u právnických osob bylo plně zaměstnáno 67,5 % pracujících. Celkový počet nepravidelně zaměstnávaných osob v podnicích kraje činil 5 258 osob.

Graf 28 Zemědělské vzdělání vedoucího pracovníka v zemědělských podnicích v Olomouckém kraji v roce 2007

Z hlediska vzdělanostní struktury vedoucích pracovníků můžeme zhodnotit situaci v kraji jako nadprůměrnou oproti výsledkům za celou republiku. Téměř dvě třetiny podniků právnických osob (62,9 %, tj. 117 podniků) měly v čele pracovníka s vyšším nebo vysokoškolským vzděláním, totéž vzdělání mělo 160 vedoucích pracovníků v podnicích fyzických osob (9,4 % z celkového počtu podniků fyzických osob). V podnicích fyzických osob převládaly u vedoucích pracovníků pouze praktické zkušenosti (u 797 podniků, tj. 46,9 %).

Tab. 4.1.7 Podniky fyzických a právnických osob podle určení produkce v krajích ČR v roce 2007

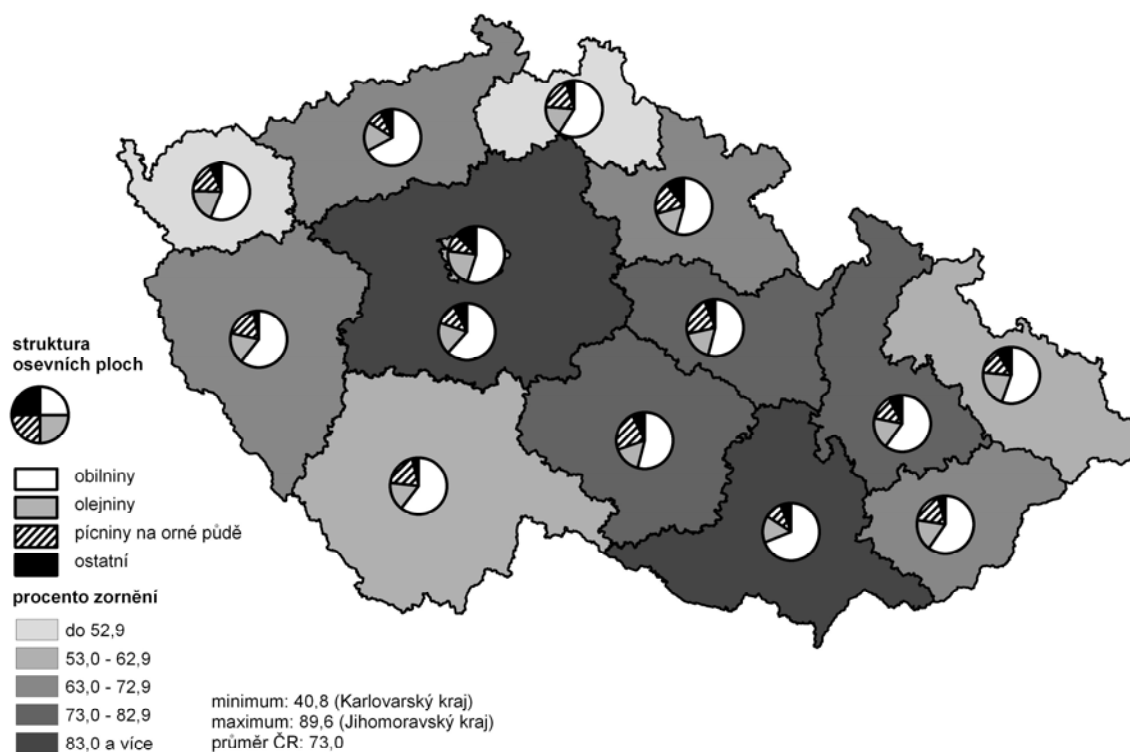
Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Podniky fyzických osob					Podniky právnických osob		
	celkem	z toho se spotřebou domácností hospodáře menší než 50 % konečné produkce		z toho s podílem přímého prodeje menším než 50 %		celkem	z toho s podílem přímého prodeje menším než 50 %	
		celkem	v %	celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	36 455	24 221	66,4	30 260	83,0	2 941	2 529	86,0
v tom kraje:								
Hl. m. Praha	254	230	90,6	192	75,6	54	41	75,9
Středočeský	4 057	2 996	73,8	3 173	78,2	398	326	81,9
Jihočeský	3 659	2 673	73,1	3 141	85,8	366	330	90,2
Plzeňský	2 023	1 675	82,8	1 443	71,3	191	163	85,3
Karlovarský	433	372	85,9	385	88,9	74	68	91,9
Ústecký	1 674	1 387	82,9	1 300	77,7	163	137	84,0
Liberecký	1 367	923	67,5	1 215	88,9	105	85	81,0
Královéhradecký	2 235	1 668	74,6	1 856	83,0	199	163	81,9
Pardubický	2 134	1 468	68,8	1 725	80,8	181	158	87,3
Vysočina	3 569	2 216	62,1	3 197	89,6	294	270	91,8
Jihomoravský	7 749	4 208	54,3	6 380	82,3	416	353	84,9
Olomoucký	1 699	1 269	74,7	1 387	81,6	186	160	86,0
Zlínský	2 875	1 648	57,3	2 582	89,8	149	137	91,9
Moravskoslezský	2 727	1 490	54,6	2 285	83,8	165	138	83,6

Podle konečného určení produkce zemědělských podniků můžeme říci, že u naprosté většiny nepřevládá přímý prodej produkce spotřebitelům. Pouze 26 podniků právnických osob a 312 fyzických osob zaznamenalo z celkového prodeje větší než 50 % přímý prodej spotřebitelům.

Podíl orné půdy na zemědělské a struktura osevních ploch v krajích ČR v roce 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství

V rostlinné výrobě se zemědělské podniky zaměřují na dosažení každoročního maximálního výnosu jednotlivých plodin. Podle přírodních podmínek, technologických možností a podle situace na trhu se zemědělskými plodinami osévá se orná půda. V posledních letech můžeme v kraji sledovat postupné snižování ploch technické cukrovky, dřívě typické plodiny pro Hanou. Ve větší míře se zase pěstuje mák a řepka olejná.

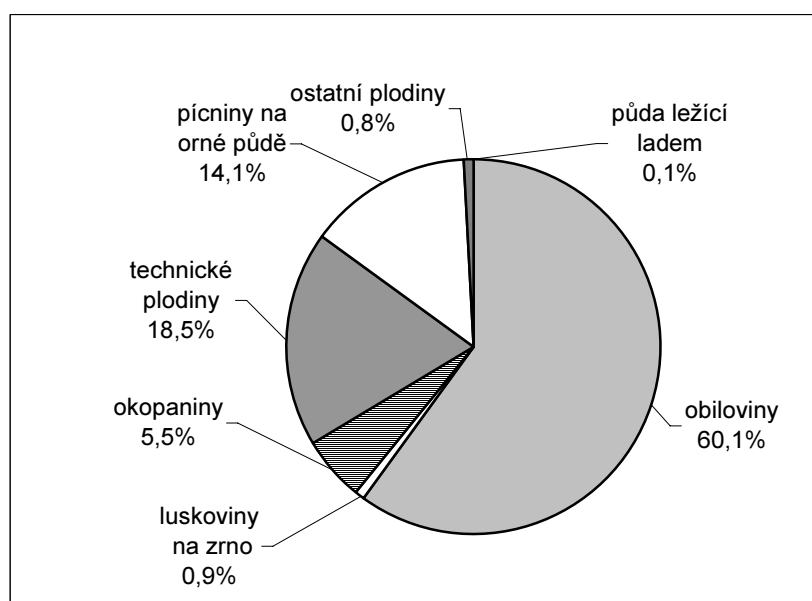
Tab. 4.1.8 Využití orné půdy v krajích ČR v roce 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Obiloviny celkem (ha)	Podíl kraje na úhrnu ČR (%)	Brambory celkem (ha)	Podíl kraje na úhrnu ČR (%)	Cukrovka technická (ha)	Podíl kraje na úhrnu ČR (%)	Olejniný (ha)	Podíl kraje na úhrnu ČR (%)
Česká republika	1 544 496	100,0	32 655	100,0	54 065	100,0	442 228	100,0
v tom kraje:								
Hl. m. Praha	10 061	0,7	32	0,1	548	1,0	3 952	0,9
Středočeský	296 548	19,2	7 463	22,9	15 273	28,2	88 950	20,1
Jihočeský	158 123	10,2	3 789	11,6	0	0,0	42 067	9,5
Plzeňský	125 447	8,1	1 270	3,9	0	0,0	36 920	8,3
Karlovarský	22 811	1,5	94	0,3	-	-	7 747	1,8
Ústecký	100 974	6,5	732	2,2	2 968	5,5	25 133	5,7
Liberecký	22 268	1,4	236	0,7	404	0,7	6 520	1,5
Královéhradecký	92 641	6,0	1 442	4,4	9 164	16,9	27 899	6,3
Pardubický	95 761	6,2	1 416	4,3	2 995	5,5	31 288	7,1
Vysočina	157 510	10,2	11 779	36,1	262	0,5	46 366	10,5
Jihomoravský	224 054	14,5	2 225	6,8	5 891	10,9	48 604	11,0
Olomoucký	108 321	7,0	682	2,1	9 027	16,7	32 426	7,3
Zlínský	57 766	3,7	295	0,9	1 067	2,0	16 709	3,8
Moravskoslezský	72 210	4,7	1 200	3,7	6 467	12,0	27 647	6,3

Zemědělské podniky v kraji v době šetření v roce 2007 obhospodařovaly více než 180 tisíc ha orné půdy. Z uvedené rozlohy se subjekty se sídlem v okrese Olomouc staraly o 34,6 %, v okrese Přerov o 24,8 %, v okrese Prostějov o 23,9 %, v okrese Šumperk o 11,9 % a v okrese Jeseník jen o 4,7 %. Orná půda byla maximálně využívána, neboť podíl zjištěné půdy ležící ladem dosáhl pouze 0,1 % (239 ha) a byl nejnižší v porovnání 14 krajů ČR. Dále subjekty se sídlem v kraji obhospodařovaly 58 tisíc ha trvalých travních porostů. Tyto byly rozloženy především na území okresu Šumperk (42,8 % z celkové rozlohy v kraji), okresu Olomouc (21,8 %) a okresu Jeseník (20,0 %). Pouze 1,0 % (583 ha) z rozlohy trvalých travních porostů nebylo využito k produkci. Šetřením bylo ještě zjištěno 1 793 ha ovocných sadů, které se nacházely v okrese Olomouc (35,5 % z celkové rozlohy sadů), Šumperk (29,8 %), Přerov (21,9 %) a Prostějov (12,2 %).

Graf 29 Využití obhospodařované orné půdy v Olomouckém kraji v roce 2007

Nejvíce pěstovanou plodinou byly obiloviny, kterými bylo oseto 60,1 % orné půdy. Téměř polovinu z nich pak tvořily osevy pšenice ozimé (47,6 %). Ječmen jarní se podílel 39,4 % na rozloze obilovin, kukuřice

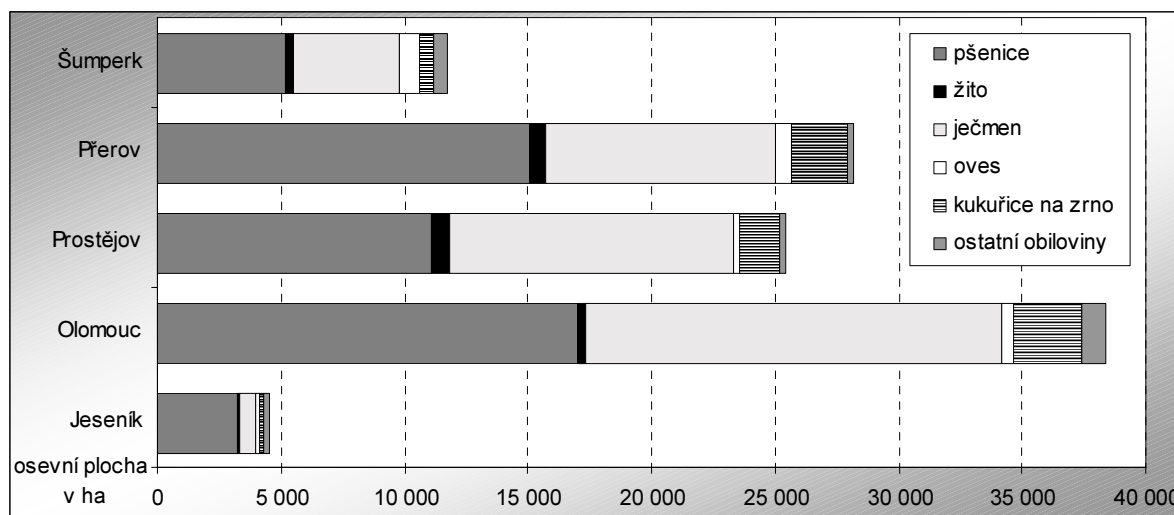
pěstovaná na zrno pak 6,8 %, zbytek 8,5 % vyplnily ostatní obiloviny. Oproti výsledkům šetření v roce 2005 se plocha osevů obilovin snížila o 4,2 tis. ha (tj. o 3,8 %). Na celkově oseté ploše obilovin v ČR se plocha obilovin u podniků v kraji podílela 7,0 %.

Tab. 4.1.9 Využití orné půdy v okresech Olomouckého kraje v roce 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

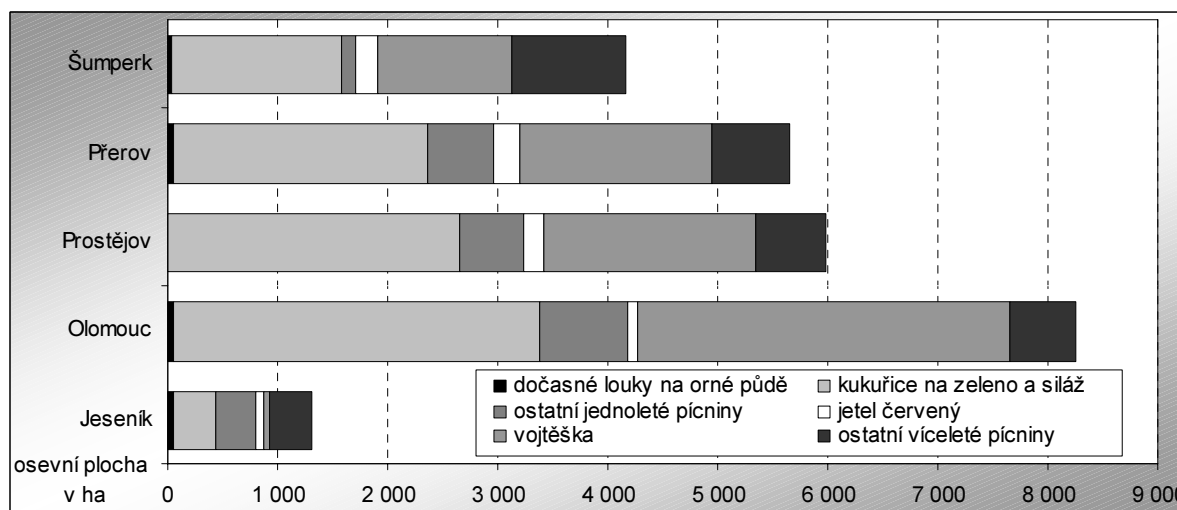
	Obhospodařovaná orná půda celkem (ha)	z toho (%)								
		obiloviny	z toho		luskoviny	brambory	cukrovka	olejny	píceiny na orné půdě	bez sklizně
			pšenice	ječmen						
Olomoucký kraj	180 271	60,1	28,6	23,7	0,9	0,4	5,0	18,0	14,1	0,1
v tom okresy:										
Jeseník	8 542	52,9	37,7	7,9	1,2	0,3	-	28,3	15,2	0,1
Olomouc	62 429	61,5	27,3	27,0	0,9	0,3	7,8	15,0	13,2	0,2
Prostějov	43 060	59,0	25,8	26,7	1,1	0,5	4,5	19,2	13,9	0,0
Přerov	44 779	63,0	33,6	20,8	0,7	0,2	3,2	19,1	12,6	0,1
Šumperk	21 460	54,8	24,2	20,0	0,7	0,7	3,6	17,9	19,4	0,2

Graf 30 Plochy obilovin v okresech Olomouckého kraje v roce 2007

Dalšími plodinami na orné půdě byly technické plodiny, kterými bylo oseto 18,5 % orné půdy. Největší plochu z nich zaujímaly osevy řepky a řepice (57,5 %) následované ostatními olejninami (37,1 %), které zahrnovaly i plochu osetou mákem. Plochy olejnin se zvýšily o 4,1 tis. ha oproti osevům v roce 2005 (tj. o 14,7 %). Významné zastoupení plodin na orné půdě v kraji měly pícniny, které se podílely 14,1 % na orné půdě. Jejich plocha oproti roku 2005 poklesla o 3 tis. ha (tj. o 10,4 %).

Graf 31 Plochy pícnin na orné půdě v okresech Olomouckého kraje v roce 2007

Největšího poklesu ploch zaznamenaly osevy cukrovky technické. Během dvou let mezi šetřením v roce 2005 a 2007 se snížila její osetá plocha téměř o jednu třetinu (o 4,4 tis. ha, tj. o 32,3 %). I tak ještě v roce 2007 tvořila 16,7 % z celkové výměry ploch technické cukrovky v celé ČR.

V živočišné výrobě se zemědělské podniky zaměřují na chov hospodářských zvířat spojený s produkcí mléka, vajec, masa a dalších zemědělských produktů. V početních stavech hospodářských zvířat dochází k poklesu chovů.

Tab. 4.1.10 Stav hospodářských zvířat v krajích ČR k 30. 9. 2007

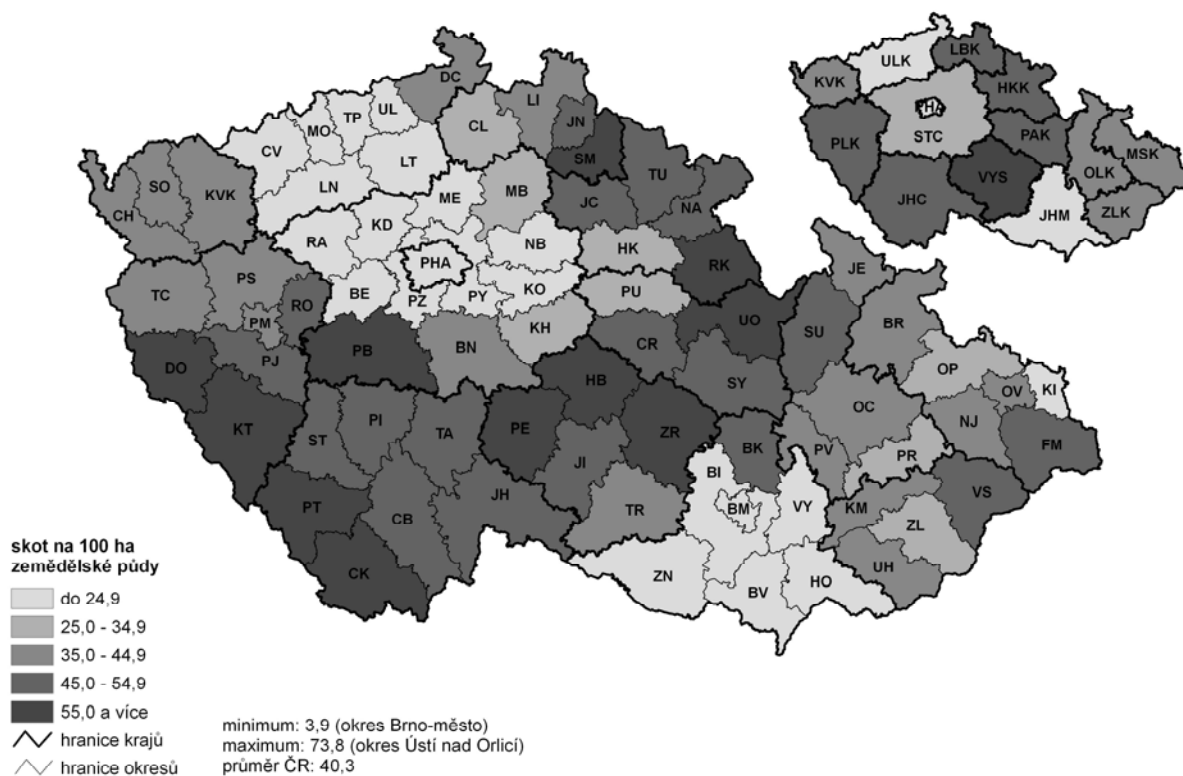
Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Skot celkem	Podíl kraje na úhrnu ČR (%)	Prasata celkem	Podíl kraje na úhrnu ČR (%)	Drůbež celkem	Podíl kraje na úhrnu ČR (%)	Intenzita chovu	
							skotu na 100 ha zem. půdy	prasat na 100 ha orné půdy
Česká republika	1 419 007	100,0	2 875 874	100,0	29 303 202	100,0	40,3	112,0
v tom kraje:								
Hl. m. Praha	6 484	0,5	7 011	0,2	766 339	2,6	21,4	38,4
Středočeský	154 705	10,9	438 629	15,3	5 327 811	18,2	28,3	91,2
Jihočeský	218 354	15,4	352 520	12,3	4 318 784	14,7	51,7	135,0
Plzeňský	160 725	11,3	217 500	7,6	2 572 819	8,8	51,3	105,1
Karlovarský	36 521	2,6	27 317	0,9	233 167	0,8	36,7	67,3
Ústecký	41 226	2,9	109 445	3,8	2 001 811	6,8	19,7	72,8
Liberecký	42 444	3,0	36 748	1,3	118 417	0,4	46,6	97,3
Královéhradecký	109 632	7,7	216 898	7,5	1 941 527	6,6	46,7	127,4
Pardubický	120 755	8,5	181 855	6,3	2 327 479	7,9	52,7	102,5
Vysočina	215 604	15,2	410 722	14,3	852 072	2,9	57,8	140,8
Jihomoravský	74 615	5,3	439 430	15,3	5 457 667	18,6	20,6	135,1
Olomoucký	96 071	6,8	218 653	7,6	448 048	1,5	39,8	121,3
Zlínský	58 787	4,1	118 498	4,1	1 577 450	5,4	39,2	123,1
Moravskoslezský	83 083	5,9	100 647	3,5	1 359 813	4,6	38,9	77,2

Šetřením v podnicích z Olomouckého kraje bylo zjištěno přes 96 tis. kusů skotu, z toho bylo 28 835 dojných krav. Jejich počet se oproti šetření v roce 2005 snížil o více než 500 kusů.

Intenzita chovu skotu v okresech ČR k 30. 9. 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství

Největší intenzita chovu byla zaznamenána v okresech Šumperk a Jeseník, kde na 100 ha obhospodařované zemědělské půdy připadlo 47,8, resp. 42,2 kusů skotu.

Tab. 4.1.11 Hospodářská zvířata v okresech Olomouckého kraje k 30. 9. 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

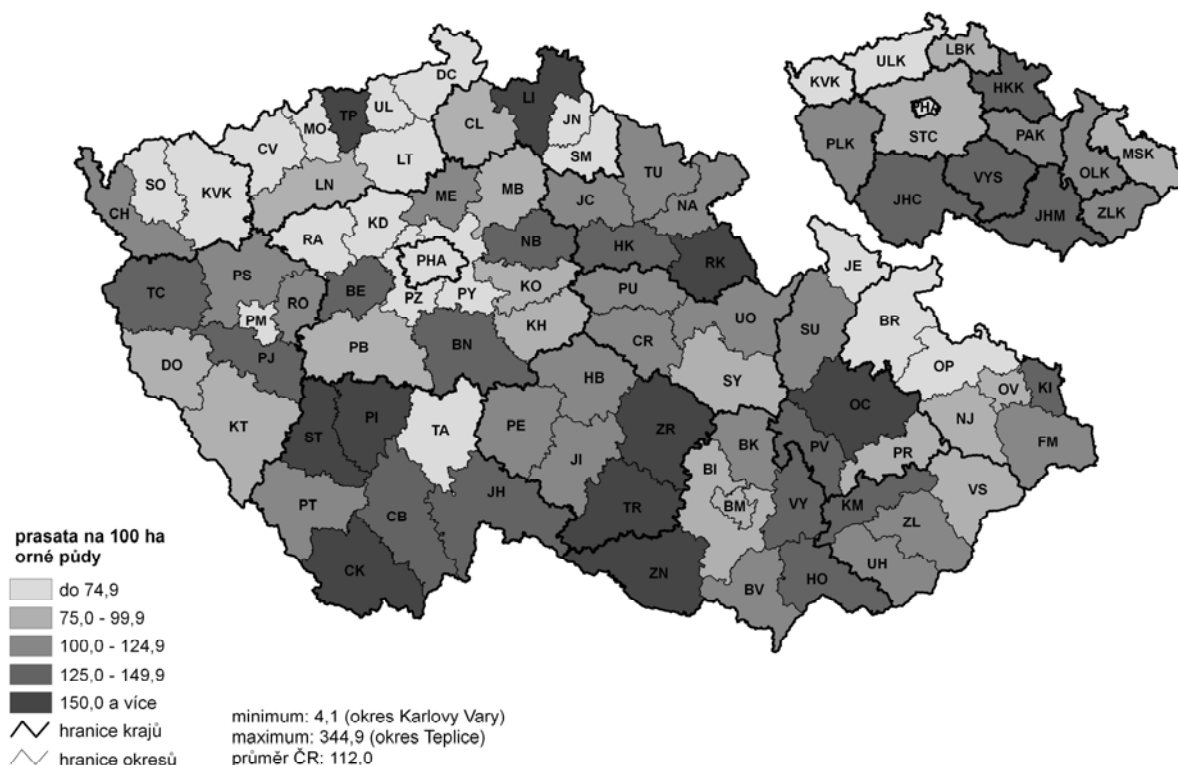
v kusech

	Skot	z toho krávy	Prasata	Ovce a berani	Kozy a kozli	Koně	Drůbež
Olomoucký kraj	96 071	39 778	218 653	7 820	615	1 447	448 048
v tom okresy:							
Jeseník	8 533	4 014	3 118	2 310	117	208	1 540
Olomouc	30 367	12 596	103 227	841	59	293	261 092
Prostějov	18 071	7 380	54 575	808	170	296	43 322
Přerov	16 673	6 171	34 007	565	55	262	121 415
Šumperk	22 428	9 618	23 726	3 296	214	388	20 678

Šetření ukázalo další pokles počtu prasat, kterých bylo zjištěno necelých 219 tisíc kusů. Za sledované dva roky se jejich počet snížil o necelých 10 tisíc (pokles o 4,3 %). Pokles chovů se projevil ve všech okresech s výjimkou okresu Jeseník, nejvíce na Šumpersku (pokles o 12,0 %). Největší intenzita chovů prasat připadala na okres Olomouc, kde bylo na 100 ha obhospodařované orné půdy chováno 165,4 kusů prasat.

Intenzita chovu prasat v okresech ČR k 30. 9. 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství

Snižování chovaných hospodářských zvířat postihlo i chovy drůbeže. Ke konci září 2007 bylo v kraji zjištěno 448 tis. kusů drůbeže, což bylo o 130 tisíc méně než před dvěma roky. V těchto počtech se však mohl projevit vliv krátkého chovného cyklu u drůbeže.

K nárůstu počtu zvířat došlo u chovů ovcí a beranů. Jejich počet zjištěný v roce 2007 byl o více než jeden tisíc vyšší oproti roku 2005 a dosáhl 7 820 kusů. A podle předpokladů, intenzivní chov byl evidován především v okrese Jeseník a Šumperk (na 100 ha zemědělské půdy připadlo 11,4 ovcí na Jesenícku a 7,0 na Šumpersku). Ovce a berani byli ze tří čtvrtin chováni v podnicích fyzických osob (77,3 %). Podobně i 78,0 % ze zjištěných 615 koz a kozlů bylo z farem fyzických osob. V chovech soukromých zemědělců byla ustájena i většina z 1 447 zjištěných koní (82,0 %).

Strukturální šetření v zemědělství se také zabývalo vybaveností zemědělských podniků mechanizací. Vybavenost základní technikou v zemědělských podnicích v roce 2007 poklesla oproti výsledkům zjištěným

v předchozím šetření v roce 2005. Počty traktorů se snížily o 4,6 % na necelých 5 tisíc, přičemž se snížily především počty traktorů s nižším výkonem. Traktorů s vysokým výkonem nad 100 kW bylo naopak více o 8,0 %, a to 874 strojů. Novějších traktorů používaných méně než 10 let bylo zaznamenáno 15,7 %. Na jeden podnik fyzických osob připadalo 1,3 traktorů, na podnik právnických osob, vzhledem k vysoké rozloze obdělávané půdy, pak 14,3 traktorů. Ze stejného důvodu soukromí zemědělci či zemědělství podnikatelé vlastnily více traktorů s nižším výkonem, kdežto podniky právnických osob měly k dispozici traktory s vyšším výkonem. Na jeden traktor u právnických osob připadlo 54,6 ha obhospodařované orné půdy a na jeden traktor u fyzické osoby to bylo 15,1 ha.

Tab. 4.1.12 Zemědělské stroje ve vlastnictví podniků v krajích ČR k 30. 9. 2007

Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Traktory celkem	z toho starší než 10 let (%)	Sklizební mlátičky	z toho starší než 10 let (%)	Samojízdné sklízecí rezačky	z toho starší než 10 let (%)	Výměra orné půdy (ha) na 1 traktor	Plocha obilovin (ha) na 1 sklízecí mlátičku
Česká republika	83 813	84,3	10 442	78,1	1 998	79,1	30,6	147,9
v tom kraje:								
Hl. m. Praha	593	64,9	89	65,2	5	80,0	30,8	113,0
Středočeský	12 138	82,1	1 831	72,8	280	76,8	39,6	162,0
Jihočeský	9 995	85,5	1 253	80,9	203	71,9	26,1	126,2
Plzeňský	6 948	86,9	830	81,1	192	85,4	29,8	151,1
Karlovarský	1 158	85,0	93	92,5	40	92,5	35,1	245,3
Ústecký	4 443	86,7	618	81,7	105	89,5	33,8	163,4
Liberecký	2 615	86,1	261	85,4	93	88,2	14,4	85,3
Královéhradecký	6 139	83,1	637	74,9	150	77,3	27,7	145,4
Pardubický	5 735	85,9	627	70,2	162	69,1	30,9	152,7
Vysočina	10 354	86,4	1 555	84,8	284	77,1	28,2	101,3
Jihomoravský	10 081	83,1	1 087	77,7	152	86,8	32,3	206,1
Olomoucký	4 950	84,3	662	79,6	141	83,7	36,4	163,6
Zlínský	3 854	82,4	321	72,0	80	66,3	25,0	180,0
Moravskoslezský	4 809	81,9	578	74,0	111	82,0	27,1	124,9

Pětina ze sklízecích mlátiček (20,4 %) nebyla starší než 10 let. Jejich počet (662) byl oproti šetření před dvěma roky nižší o 6,6 %. Více vlastnily podniky fyzických osob (353), na jednu sklízecí mlátičku zde připadalo 64,8 ha obilovin. Naproti tomu podniky právnických osob vlastnily 309 sklízecích mlátiček a v průměru jedna by měla sklídit plochu 276,6 ha obilovin.

Tab. 4.1.13 Stroje a zařízení ve vlastnictví podniků v okresech Olomouckého kraje k 30. 9. 2007

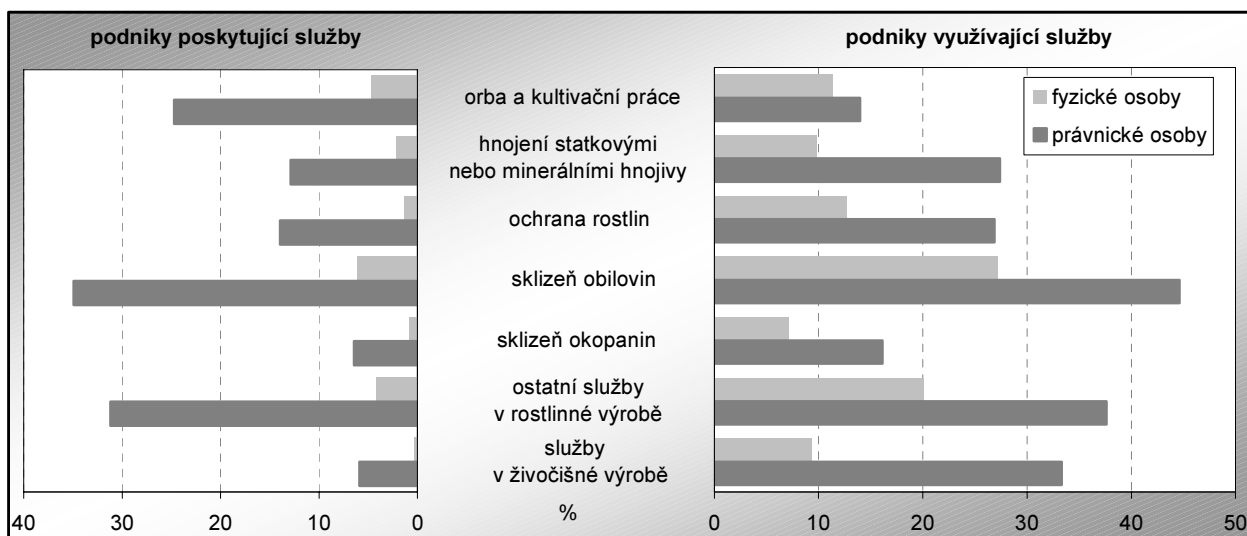
Zdroj: Strukturální šetření v zemědělství 2007

	Traktory kolové a pásové						Sklízecí mlátičky	Sklizeče brambor	Orná půda (ha) na 1 traktor	Plocha obilovin (ha) na 1 sklízecí mlátičku
	celkem	v tom s výkonem (%)								
		do 20 kW	21 - 39 kW	40 - 59 kW	60 - 99 kW	100 kW a více				
Olomoucký kraj	4 950	4,7	8,4	39,0	30,2	17,7	662	205	36,4	163,6
v tom okresy:										
Jeseník	292	2,7	8,6	33,2	38,4	17,1	38	13	29,3	119,0
Olomouc	1 513	3,1	8,9	36,1	33,2	18,6	213	37	41,3	180,4
Prostějov	1 072	6,9	7,7	39,6	25,7	20,1	159	62	40,2	159,8
Přerov	1 162	3,2	7,8	39,2	31,1	18,8	170	38	38,5	166,0
Šumperk	911	7,4	9,1	44,7	26,9	12,0	82	55	23,6	143,4

Také další druhy techniky zaznamenaly snížení zjištěných počtů. Ke konci září 2007 podniky v kraji dále vlastnily 1 599 pluhů (pokles o 10,8 %), 1 304 kypřičů a kombinátorů (pokles o 29,5 %), 1 031 žacích strojů (pokles o 19,2 %), 632 rozmetadel tuhých minerálních hnojiv (pokles o 6,8 %), 719 rozmetadel hnoje a kompostu (pokles o 2,2 %) a mnohé další. Oproti výsledkům v roce 2005 došlo i ke snížení počtu osobních počítačů ve vlastnictví podniků na 1 622 kusů (pokles o 5,6 %). Připojení k internetu už měla většina počítačů (72,4 %).

Z uvedeného je zřejmé, že pro zajištění rostlinné výroby si zemědělské podniky navzájem poskytují zemědělskou techniku. Podniky poskytují, ale také využívají sklízecích mlátiček při sklizni obilovin, dále secí stroje a další techniku k orbě, hnojení a ochraně rostlin. Služby v živočišné výrobě nejsou tak běžné.

Graf 32 Zemědělské podniky poskytující a využívající zemědělské služby v Olomouckém kraji v roce 2007

Výsledky strukturálního šetření v zemědělství nám nedávají odpověď na **hodnotu produkce zemědělského odvětví**. Tu můžeme hledat ve zpracování regionálních zemědělských účtů, které navazují na metodiku souhrnného zemědělského účtu. Produkce zemědělského odvětví reprezentuje celkovou finální produkci odvětví zemědělství, která toto odvětví opouští (částka v základních cenách, kterou výrobce obdrží od kupujícího plus dotace mínus daně na výrobek)⁵⁾.

Tab. 4.1.14 Produkce zemědělského odvětví v Olomouckém kraji v letech 2003 až 2007

	v mil. Kč ve stálých cenách roku 2000					
	2003	2004	2005	2006	2007 předb.	Index 2007/2003
Produkce zemědělského odvětví celkem	7 845,2	8 355,8	7 751,0	7 275,4	7 468,9	95,2
v tom:						
rostlinná produkce	3 659,7	4 728,6	4 257,5	3 870,0	3 980,1	108,8
živočišná produkce	3 918,0	3 356,9	3 166,1	3 122,3	3 230,5	82,5
produkce zemědělských služeb	93,9	92,0	89,9	104,3	89,1	94,9
nezemědělské vedlejší činnosti (neoddělitelné)	173,5	178,3	237,5	178,8	169,2	97,5

Ve sledovaných posledních pěti letech byla celková zemědělská produkce nejvyšší v roce 2004, kdy bylo dosaženo velice dobrých výsledků v rostlinné výrobě. V dalších letech hodnota klesala až podle předběžných výsledků v roce 2007 by měla být oproti předchozímu roku o něco vyšší.

Tab. 4.1.15 Produkce zemědělského odvětví v Olomouckém kraji za rok 2007

	v cenách daného roku, předběžný údaj					
	Olomoucký kraj		ČR		Podíl kraje na ČR (%)	Odchylka od průměru ČR (proc. body)
	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %		
Produkce zemědělského odvětví celkem	8 542,5	100,0	120 076,7	100,0	7,1	0,0
v tom:						
rostlinná produkce	4 970,7	58,2	66 460,8	55,3	7,5	2,8
živočišná produkce	3 210,8	37,6	48 985,3	40,8	6,6	-3,2
produkce zemědělských služeb	165,1	1,9	2 327,0	1,9	7,1	-0,0
nezemědělské vedlejší činnosti (neoddělitelné)	195,9	2,3	2 303,6	1,9	8,5	0,4

⁵⁾ podrobnější metodické vysvětlivky jsou součástí publikace 2128-08 Souhrnný zemědělský účet v jednotlivých krajích - definitivní výsledky za rok 2006 a semidefinitivní výsledky roku 2007, vydané ČSÚ v listopadu 2008

Díky poměrně vysokým výkupním cenám zemědělských rostlinných komodit dosáhla hodnota produkce zemědělského odvětví v roce 2007 v podnicích kraje celkem 8 542,5 mil. Kč ve stálých cenách daného roku. Na zemědělské produkci v celé České republice se podílela 7,1 %. Vyšší byl přínos rostlinné produkce, která dosáhla hodnoty 4 970,7 mil. Kč a na celkové produkci rostlinné výroby v ČR se podílela 7,5 %. Podíl živočišné produkce kraje byl 6,6 % na celkové v ČR a jeho hodnota činila 3 210,8 mil. Kč. Produkce zemědělských služeb dosáhla 165,1 mil. Kč a dalších 195,9 mil. Kč vyprodukovaly nezemědělské vedlejší činnosti podniků v kraji.

Tab. 4.1.16 Rostlinná produkce Olomouckého kraje v letech 2003 až 2007

v mil. Kč ve stálých cenách 2000

	2003	2004	2005	2006	2007 předb.	Index 2007/2003
Rostlinná produkce celkem	3 659,7	4 728,6	4 257,5	3 870,0	3 980,1	108,8
v tom:						
obiloviny (včetně osiva)	1 426,0	2 002,4	1 778,8	1 524,7	1 640,3	115,0
z toho:						
pšenice a špalda	442,9	1 090,4	933,6	799,3	854,7	193,0
žito a ozimé směsky	16,4	42,2	22,7	14,6	24,2	147,6
ječmen	712,3	642,8	596,1	528,6	504,2	70,8
oves a letní směsky	32,8	25,7	13,5	15,7	14,2	43,3
kukuřice na zrno	206,8	176,3	188,9	155,1	226,3	109,4
technické plodiny	1 298,9	1 575,9	1 480,8	1 357,6	1 262,5	97,2
z toho:						
olejnin (včetně osiva)	341,6	558,9	505,7	528,0	536,9	157,2
luskoviny (včetně osiva)	22,8	22,6	19,7	17,0	12,7	55,7
cukrová řepa	735,0	749,2	687,8	638,9	491,9	66,9
krmné plodiny	426,2	508,7	516,4	534,5	502,7	117,9
zelenina a zahradnické výr.	275,7	347,2	201,5	190,8	298,2	108,2
brambory (včetně sadby)	69,0	77,2	90,4	59,4	87,1	126,2
ovoce	153,7	177,4	157,5	165,5	159,8	104,0
ostatní rostlinné výrobky	9,7	39,6	31,9	37,3	29,0	299,0

Na rostlinné produkci podniků z kraje se největší mírou podílely obiloviny, jejich podíl v předběžných výsledcích roku 2007 dosáhl 44,8 %. Následují technické plodiny, jejichž podíl na celkové rostlinné produkci dosáhl 29,4 %, a z nich podíl olejnin činil 15,4 % a cukrové řepy 8,7 %. Během sledovaných let je patrný pokles hodnoty produkce cukrové řepy, a to z 735,0 mil. Kč v roce 2003 na 491,9 mil. Kč v roce 2007 (tj. o 33,1 %).

Tab. 4.1.17 Rostlinná produkce Olomouckého kraje za rok 2007

v cenách daného roku, předběžný údaj

	Olomoucký kraj		ČR		Podíl kraje na ČR (%)	Odchylka od průměru ČR (proc. body)
	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %		
Rostlinná produkce celkem	4 970,7	100,0	66 460,8	100,0	7,5	0,0
v tom:						
obiloviny (včetně osiva)	2 226,5	44,8	30 612,2	46,1	7,3	-1,3
z toho:						
pšenice a špalda	1 145,5	23,0	16 824,8	25,3	6,8	-2,3
žito a ozimé směsky	38,0	0,8	741,6	1,1	5,1	-0,4
ječmen	709,6	14,3	8 076,6	12,2	8,8	2,1
oves a letní směsky	20,1	0,4	569,8	0,9	3,5	-0,5
kukuřice na zrno	291,2	5,9	3 717,0	5,6	7,8	0,3
technické plodiny	1 460,4	29,4	14 517,9	21,8	10,1	7,5
z toho:						
olejnin (včetně osiva)	767,7	15,4	10 157,5	15,3	7,6	0,2
luskoviny (včetně osiva)	15,2	0,3	323,3	0,5	4,7	-0,2
cukrová řepa	433,0	8,7	2 466,1	3,7	17,6	5,0
krmné plodiny	566,2	11,4	8 784,7	13,2	6,4	-1,8
zelenina a zahradnické výr.	379,0	7,6	4 619,8	7,0	8,2	0,7
brambory (včetně sadby)	109,2	2,2	4 429,2	6,7	2,5	-4,5
ovoce	197,6	4,0	1 605,8	2,4	12,3	1,6
víno	0,5	0,0	1 310,7	2,0	0,0	-2,0
ostatní rostlinné výrobky	31,5	0,6	580,5	0,9	5,4	-0,2

Produkce živočišné výroby podniků v kraji postupně klesala, i když podle předběžných výsledků za rok 2007 došlo k mírnému oživení. V tomto roce se hodnota živočišných výrobků na živočišné produkci podílela 51,2 % a zahrnovala především prodej mléka (48,7 %). Během sledovaných let zůstávala na přibližně stejné úrovni. Naproti tomu hodnota prodeje zvířat zaznamenala postupný pokles a v roce 2008 se na produkci živočišné výroby podílela 48,8 %. Výrazně patrný byl pokles produkce drůbeže, jehož hodnota klesla z 230,9 mil. Kč v roce 2003 na 67,9 mil. Kč v roce 2007 (pokles o 70,6 %).

Tab. 4.1.18 Živočišná produkce Olomouckého kraje v letech 2003 až 2007

	v mil. Kč ve stálých cenách 2000					
	2003	2004	2005	2006	2007 předb.	Index 2007/2003
Živočišná produkce celkem	3 918,0	3 356,9	3 166,1	3 122,3	3 230,5	82,5
v tom:						
zvířata	2 377,5	1 823,4	1 620,4	1 570,1	1 672,2	70,3
z toho:						
skot	417,4	279,2	340,6	388,8	401,8	96,3
prasata	1 715,8	1 350,9	1 192,0	1 039,6	1 188,4	69,3
drůbež	230,9	179,5	77,8	130,8	67,9	29,4
živočišné výrobky	1 540,5	1 533,6	1 545,7	1 552,3	1 558,3	101,2
z toho: mléko	1 392,1	1 404,0	1 459,0	1 455,4	1 463,0	105,1

Tab. 4.1.19 Živočišná produkce Olomouckého kraje za rok 2007

	v cenách daného roku, předběžný údaj					
	Olomoucký kraj		ČR		Podíl kraje na ČR (%)	Odchylka od průměru ČR (proc. body)
	v mil. Kč	v %	v mil. Kč	v %		
Živočišná produkce celkem	3 210,8	100,0	48 985,3	100,0	6,6	0,0
v tom:						
zvířata	1 566,8	48,8	25 715,1	52,5	6,1	-3,7
z toho:						
skot	526,9	16,4	7 808,6	15,9	6,7	0,5
prasata	953,9	29,7	11 367,7	23,2	8,4	6,5
drůbež	68,8	2,1	6 348,7	13,0	1,1	-10,8
živočišné výrobky	1 644,1	51,2	23 270,2	47,5	7,1	3,7
z toho: mléko	1 562,7	48,7	21 122,5	43,1	7,4	5,6